

Th gi i v n còn nhi u “b c t ng Berlin”

T ng th ng Đ c Christian Wulff, Ch t ch Qu c h i Norbert Lammert và Th t ng Angela Merkel (t trái qua ph i) t i bu i k n m 50 năm b c t ng Berlin, 14/8/2011. Reuters

□

Trong l ch s th gi i, đã có bi t bao dân t c h ng ch u n i đau chia c t.

M y ai quên đ c sông B n H i t i v tuy n 17 chia c t nam b c Vi t Nam su t h n 20 năm tr i.

M y ai quên đ c b c t ng Berlin chia c t n c Đ c ngót 28 năm dài đ ng.

Đã 20 năm trôi qua, k t khi b c t ng Berlin s p đ , th mà hi n t i trên th gi i v n còn nhi u b c t ng theo ki u Berlin. T p chí Le Monde s ra tu n này mang đ n cho chúng ta m t cái nhìn bao quát v nh ng b c t ng chia c t đ ng t n t i trên th gi i.

T báo cho r ng, nh ng b c t ng chia c t đ c xây d ng th ng có tác d ng tinh th n: Nó giúp ng i xây d ng c m th y r ng đ i t ng khác bi t c a mình đã ng ng t n t i ho c đã bi n m t m t cách k di u kh i t m nhìn c a h . Ch b ng vi c tách bi t đ c v i đ i t ng không a thích cũng đ giúp h c m th y nh ng n i đau c a h đ c xoa d u.

R i rác hi n t i v n còn nh ng b c t ng chia c t Belfast (Ailen) đ n bang Arizona (c a Hoa K giáp Mêhicô), t Bàng Môn Đi m (bán đ o Tri u Tiên) đ n Jerusalem ... M t vài b c t ng dài đ n 3 000 km nh b c t ng d c ranh gi i M - Mêhicô, nhi u b c t ng khác đ c xây d ng nh 7 b c t ng phòng v c a Maroc bao b c tây Sahara, r i nh ng b c t ng khác qui mô nh h n cũng đ c d ng lên, nh b c t ng ngăn cách ng i Công giáo và ng i Tin Lành Belfast.

M t vài b c t ng đ c xây d ng đ tr n an ng i dân, đ ngăn cách h v i k thù bên ngoài nh nh ng b c t ng và hàng rào k m gai c a Israel b tây sông Jordan và xung quanh d y Gaza.

Cũng có nh ng b c t ng giúp ngăn ng a s nh h ng c a k thù nh tr ng h p c a b c t ng Berlin đ c xây d ng đ ngăn dòng di c c a ng i Đông Đ c sang Tây Đ c, hay b c t ng do các t ng lính Hàn Qu c d ng lên đ ngăn ng a s nh h ng c a c ng s n lên đ t n c h .

Bài vi t trên đ c minh h a b ng hình nh c a nhi p nh gia ng i Đ c Kai Wiedenhofer.

Năm phá h y b c t ng Berlin ng i này m i 23 tu i. Ông chia x c m xúc v vi c s p đ b c t ng chia cách này: “Đó là m t s ki n chính tr tích c c nh t mà tôi đ c tham gia”.

Theo ông, n u nghĩ r ng vi c xây d ng b c t ng chia cách là m t bi u hi n c a vi c t nh t mình và nh t ng i khác, thì vi c phá h y nó nh v y là m t s gi i phóng cho c hai phía. Cu i cùng, ông k t lu n: Nh ng hàng rào đ c xây d ng là nh ng v t b o v , nh ng cũng là m t chi c l ng t nh t mình.

Hình nh minh h a c a Wiedenhofer đ c Le Monde gi i thi u g m có: B c t ng bang

Arizona gi a Hoa K và Mêhicô đ c hoàn thành vào tháng 4/2008, v i m c tiêu là ngăn ch n ng i nh p c b t h p pháp vào đ t M ; Vùng phi quân s Bàng Môn Đi m ngăn cách hai mi n Tri u Tiên; Hàng rào ở phía b c Belfast B c Ai-Len ngăn cách hai c ng đ ng Công giáo và Tin Lành; b c t ng ở b tây sông Jordan ngăn cách ng i Israel và ng i Palestine, đ c xây d ng t năm 2002.

Ngoài ra th gi i còn ch ng ki n s t n t i c a nh ng hàng rào k m gai vô hình nh nh ng lu t ở b o v khu v c Schengen t i Châu Âu ch ng h n.

T ng k t ch đ này, Le Monde nh n đ nh: Nh ng hàng rào k m gai hay b c t ng chia c t đ c d ng lên v i m c đích ban đ u là duy trì hòa bình và an ninh, nh ng r t cu c nó th ng khi n kéo dài xung đ t và b t công.

Quá kh ch a h t chia r ng i Đ c

Tr i v i k ni m 50 năm ngày xây d ng b c t ng Berlin chia c t n c Đ c, Le Monde có bài ph n ánh nh h ng c a b c t ng này trong hi n t i đ i v i ng i Đ c.

Bài vi t ch y t a: “B c t ng v n t n t i trong tâm trí”.

Tác gi nh n đ nh: hai m i năm sau khi b c t ng Berlin bi n m t, nh ng nh h ng c a nó trong tâm h n c a đa s ng i Đ c, nh t là ng i Berlin v n còn ti p t c, b i ng i Berlin luôn phân chia thành hai phe.

Nhi u ng i Berlin hi n t i v n c m th y mình thu c v cái g i là “Đông Đ c” hay “Tây Đ c”. Hai mi n đông tây c a Berlin v n có ch đ b u c khác nhau, báo chí khác nhau.

Đ c bi t đ i v i b c t ng Berlin, h có cái nhìn khác nhau, t c theo ki u “b c t ng ch ng phát xít” theo cách g i c a ng i Đông Đ c tr c kia, và “b c t ng ô nh c” theo cách g i c a ng i Tây Đ c.

Thị trường chứng khoán hai miền Berlin không có cái nhìn thiện cảm về nhau, như việc ngừng Tây Berlin nhìn nhận và vận chuyển cho rông phía Đông Berlin là một câu chuyện.

Thị trường chứng khoán công nghệ tài chính nhìn nhận

Tình hình kinh tế thế giới nhìn nhận hiện tại như không ai còn có thể hoàn toàn kiểm soát được.

Ai là thị trường? Le Nouvel Observateur (LNO) nhận định: “Đó là một phim kinh dị mà diễn viên nào cũng có phần tham gia”.

Sự biến động của các công ty thị trường tài chính

Thị trường đầu tiên mà LNO đề cập đó chính là các công ty thị trường tài chính. Cách hành xử của những công ty này là quá “biến động”. Như việc của rating công ty Standard & Poor’s hạ điểm tín nhiệm của Hoa Kỳ từ AAA (mức cao nhất) xuống còn AA+.

Theo một chuyên gia, việc hạ điểm này diễn ra không đúng lúc, bởi chỉ vài ngày sau khi lạm phát vẫn quẩn quanh mức M4 thông qua nâng trần nợ công, ngay giữa mùa hè và trong giai đoạn cao trào căng thẳng của thị trường trái phiếu, và diễn biến trên những số liệu không chính xác.

Bởi thế, việc công bố điểm tín nhiệm theo kiểu của qua chế thêm đầu vào vào lạm phát, làm nghiêng ngả không chế thị trường Hoa Kỳ mà còn gây hoang mang cho các hành tinh.

Việc các công ty thị trường có ảnh hưởng quá lớn cũng có ảnh hưởng tiêu cực.

Một đánh giá tín nhiệm của họ có ý nghĩa quyết định số mệnh. Như diễn biến một quốc gia đang

lâm nß, vißc hß đißm tín nhißm chßng nhßng không giúp ích đß cß gì mà còn làm vßn đß thêm trßm trßng, dßy lên sß lo ngßi vß vißc mßt khß năng thanh toán.

Tß báo ví von: gißng nhß mßt thßy giáo, khi thßy hßc trò cßa mình gißm sút trình đß, lßi cho thêm nhßng bài toán khó đß khi nß hßc trò này trß nên đßt hßn.

Tham vßng cßa gißi ngân hàng

Trong bß phim kinh đß mang tên “Khßng hoßng: sß trß vß”, nhßng ngßi hoßt đßng ngân hàng thß vai “nhßng tên mafia” tß chßc nhßng canh bßc, đó chính là các thß trßng tài chính.

Tß báo đßt câu hßi: Lißu có thß bußc tßi tham lam cho mßt cß máy đßc thißt kß cho vißc kißm tißn trong ngßn hßn? Theo tß báo, mßt vài qußc gia đã bißt cách đißu tißt rßt tßt lĩnh vßc tài chính, nhß Canada chßng hßn.

Sß bßt lßc cßa gißi chính trß

Nhßng nhà lãnh đßo chính trß giß quyßn quyßt đßnh trong tay, hß gißng nhß đßo dißn cßa bß phim kinh đß nói trên. Thß nhßng, hß không hoàn thành tßt vai trò cßa mình.

Mßt chuyên gia nhßn đßnh: “ß Mß và Châu Âu, các chính phß tß lâu cß phó mßc cho các tß chßc tß nhân soßn thßo ra nhßng qui chußn kß toán và ngân hàng, và thßm đßnh nß công các nßc, đß rßi kéo theo hßu quß nhß chúng ta đã thßy”.

Tß báo đßt câu hßi: Ai đã tßo ra mßt chß nghĩa tß bßn đßc toàn cßu hóa cao đß mà không hß chßu sß giám hß cßa mßt sß qußn lí chính trß nào?

Tß 30 năm nay, ai đã và đang tin vào câu chuyßn ngßng ngôn vß khß năng tß đißu tißt cßa thß

tr ng? ... Các nhà chính tr th gi i không rút ra đ c bài h c nào t c kh ng ho ng năm 2008, nhóm G20 cũng đã quên đi s m nh c i t l i h th ng c a mình.

T hai năm nay, ng i ta c c u các ngân hàng trong khi nh ng ngân hàng này l i hành x không đúng đ n. Đ n hi n t i ch a có m t quy t tâm chính tr nào đ c i thi n tình hình b ng cách tách các ho t đ ng mang tính th tr ng c a các ngân hàng ra kh i các ho t đ ng ngân hàng thu n túy.

Ngay c lúc d u sôi l a b ng nh t, các nhà chính tr cũng không bi t đ t l i ích chung lên hàng đ u, v n ti p t c chia r gây h i đ n th tr ng.

Nh M v a qua, đ ng C ng Hòa đã đ t l i ích đ ng phái lên trên m c tiêu ph c h i kinh t và kh c ph c n n th t nghi p. M t chuyên gia nh n đ nh r ng, ng i thu c đ ng C ng Hòa lúc đó làm t t c đ ng n g n th ng Obama đ c c .

Thêm vào đó, ng i M quá tin t ng vào s c m nh và s b n v ng c a đ ng đô la. Còn gi i lãnh đ o Châu Âu thì không tìm đ c ti ng nói chung, đ n n i mà đ cho tinh th n xây đ ng Châu Âu b đe d a.

Obama có th b kh ng ho ng kinh t đánh g c?

Kh ng ho ng tài chính không ch làm chao đ o n n kinh t Hoa K mà còn đe d a t ng lai c a đ ng kim t ng th ng M ông Barack Obama, đó là nh n đ nh c a bài vi t đ ng trên t p chí Le Nouvel Observateur (LNO).

N c M có l đã b t đ u t nh “m ng Obama” sau g n 3 năm ông này làm ch Nhà Tr ng. C n bão tháng 8 này v a quét đi m i đi u o t ng v i nhi u s “s p đ ” tr ng đ i.

Tr c tiên, LNO bàn v “s s p đ v m t chính tr”.

Đó là s bi n ch t c a các cu c v n đ ng hành lang, s tung quá nhi u đô la vào các chi n đ ch tranh c , s b t l c c a ngh vi n trong vi c ra quy t đ nh cu i cùng... Barack Obama đã h a s kh c ph c m i đ i u đó trong chi n đ ch tranh c h i năm 2008. Th mà, đ n hi n t i ông đã th t b i trên m i m t tr n.

Đ ng C ng hòa đ i l p có bao gi không ph n đ i chính sách c a m t t ng th ng thu c phe Dân ch . Vì th chính quy n Obama g p l m khó khăn, nh t là v nâng tr n n công v a qua.

Theo LNO, th t ra , t ng th ng Obama có th b t ch c ông Bill Clinton ngăn ch n s t n công và bu c phe C ng Hòa l i b c v i t cách là t ng th ng. Ông Obama đã có nhi u c h i đ làm đ i u đó nh ng ông đã b l do u tiên c a ông là tìm cho đ c m t s th a hi p v i đ ng C ng hòa v v n đ n công và ngân sách, trong khi đ ng này b ng m i giá ng n c n. T đó, cánh t c a ông cũng b t đ u th t v ng v ông.

S s p đ v đ o đ c:

đây LNO đ c p đ n các ngân hàng và công ty th m đ nh tài chính. Trong khi nh ng t ch c này đ y th gi i vào ch n t ng, thì t ng th ng Obama có nh ng ng i thân c n xung quanh là nh ng “ng i b o v cho gi i tài chính”. Nhi u c v n kinh t c a t ng th ng đã ki m đ c kh i t i n th tr ng ch ng khoán New york.

T h i h n đó là s chi n th ng toàn di n m t cách thi u đ o đ c c a m t b ph n nh ng ng i c c giàu mà s kiêu ng o và v k đã ph ng h i đ n gi c m Hoa K . T đó, s tín nhi m c a dân đ i v i chính ph v n đã y u l i càng y u.

S s p đ v m t kinh t :

Bi n đ ng mùa hè 2011 này có th là h i chuông c nh báo v s gi m kh năng c nh tranh c a n c M . Ng i dân c m th y th t v ng vì h th ng chính tr không th đ m b o cho s t i u c a n n kinh t và cho m c s ng c a ng i dân. Hi n t i, h th ng giáo đ ng đ ng xu ng

dác, cá sá há táng xuáng cáp ...

Cuái cùng là sá sáp đá vá tinh thán:

Sá suy sáp tinh thán hình nhá đã chiám lĩnh nác Má sau khi SáP há điám tín nhiám ná công cáa Hoa Ká. Đát nác chá cáa đáng đô la, đát nác táng mình đác mián đách vái thá tráng và các công ty thám đánh tài chính, đát nác đó báng nhiên nhán ra thác tá cáa mát quá trình toàn cáu hóa trong đó sác mánh ngày càng bá chia xá.

LNO ví von: Thát là "quá sá-ri đáng trên mát chiác bánh ngát bá khét", ý muán đá cáp đán nác Má váa trái qua nháng thăng trám cáa cuác chián tái Irak và Afghanistan, giái đây lái phái lán háp trong kháng hoáng kinh tá.

Vì sao thá giái bát lác vá há sá Syria?

Tình hình nái loán tái Syria tiáp tác thu hút sá chú ý cáa báo giái. Táp chí L'Express sá ra tuán này dành bài táng kát vái bài viát mang dòng táa: "Syria: Sá bát lác cáa thá giái".

Phái chá đán khi có cuác tám máu á Hama, nhiáu ngàn ngáoi cháy nán, và nhiáu ngày tháng láng, mác cá, Hái đáng báo an Liên Hiáp Quác mái đát đác vào hôm 3/8 mát tuyên bá, chá không phái nghá quyát, "lên án viác dùng báo lác cháng tháng dân và kêu gái hai bên cá gáng kiám chá", mát ván bán tái gián đán, không há có tính chá tài.

Nga và Trung Quác ván phán đái viác ra nghá quyát can thiáp vào Syria.

Theo LE, đó là thái đá xáa nay cáa hai nác này, há vián lí do không thích can thiáp vào viác nái bá cáa nác khác. Thá nháng, sá e dá cũng còn gì vai trò đáa chính trá quan tráng trong vùng Trung Đông cáa Damas. Syria lái là đái tác chính trong khu vác cáa Nga, mát khu vác mà Nga đang mát đán ánh háng.

Thêm vào đó, vì các nước phương tây áp dụng nghị quyết 1973 về Libya cũng gây cản trở cho việc thông qua một nghị quyết về Syria. Không chỉ có Trung Quốc và Nga phản đối, mà Ấn Độ, Nam Phi, Brazil cũng lên tiếng không chấp nhận.

Trong bối cảnh đó, rõ ràng còn xa mới dám nghĩ đến việc triệu tập tòa án công lý quốc tế hay trừng phạt kinh tế, bởi trừng phạt kinh tế muộn hơn hậu quả thì tất cả các nước phương tây áp dụng. Thứ nhất, hai đối tác thương mại chính của Syria là Nga và Iran.

Nói về giới pháp can thiệp quân sự, thì phương Tây còn chưa tính đến. Nga chỉ muốn Syria có thể bên trong mà thôi.

Vì vai trò là con át chận bài trong liên minh khu vực, Damas không hề thiêu sự nóng hừng bên ngoài. Hơn nữa Syria vẫn còn có khả năng gây hại cho nước khác, trong đó có hai nước đầu tiên là Liban và Israel trong quan hệ chéo với nhóm Hezbollah.

Các nước trong Rßp cũng không hề giới pháp can thiệp quân sự.

Liên đoàn Ả Rập và Ả Rập Xê Út cũng chỉ lên tiếng kêu gọi chấm dứt bạo lực, chỉ không hề muốn ông Assad ra đi. Chính phủ Hồi giáo Shia của Irak không muốn có một Syria dưới quyền của những người Sunnit.

Trong khi đó, các chế độ quân chủ Sunnit khác trong vùng vực, dù không thích ông Assad, nhưng vẫn e ngại việc có thêm một nhà độc tài khác trong khu vực bùng nổ dân loạn.